

Dietrich Bonhoeffer

A követek szenvedése

Részlet a Követés című műből
(Luther, Budapest, 2007)

Sikertelenség és ellenségeskedés nem zavarhatja meg annyira a követet, hogy megfélelkedzen Jézusról, aki küldte. Jézus szavai kitartásra buzdítják és vigasztalják is: „Íme, elküldelek titeket!” Hiszen nem saját út, nem saját vállalkozás ez, hanem küldetés. Ezzel azt ígéri meg az Úr, hogy akkor is köveivel marad, amikor azok mint juhok lesznek a farkasok között, fegyvertelenül, tehetetlenül, megrémülve és nagy veszélyben. Semmi olyan nem történik velük, amit Jézus nem tud. „Ezért legyetek okosak, mint a kígyók, és szelídek, mint a galambok!” Milyen gyakran visszaéltek Jézus tanítványai ezzel a mondattal! Milyen nehéz Jézus készsége követének is, hogy jól értesse, és engedelmisségből maradjon. Hiszen ki tudja mindig megkülönböztetni az egyházi okosságot a világi ravaszságtól? Olyan szívesen kész az ember arra, hogy inkább lemondjon minden „okosságról”, csak a galambok jóhiszeműségéhez hasonlítson, és éppen így váljék engedetlené. Ki mondja meg nekünk, hol kerüljük félve a szenvedést, és hol keressük vakmerően? Ki mutatja meg nekünk az itt meghúzódó, rejtett határokat? Hiszen ugyanolyan engedetlenség, amikor az okosság parancsára hivatkozunk a jóhiszeműség ellenében, mint fordítva, amikor a jóhiszeműségre az okosság ellenében! Mivel itt egyetlen emberi szív sem lát tisztán a maga erejéből, és mivel Jézus sohasem a bizonytalanságba, hanem a legnagyobb bizonyosságba hívta tanítványait, ezért Jézusnak ez a figyelmeztetése nem szólíthatja fel másra a tanítványt, mint arra: Maradj az igéné! Ahol az ige, ott kell a tanítványnak is lennie, akkor igazán okos és jóhiszemű. Ha az igének hátrálnia kell, mert nyilvánvalóvá vált, hogy elutasítják, úgy a tanítvány térjen ki az igével; ha az ige nyílt küzdelemben marad, úgy a tanítvány is abban maradjon. Mindkét esetben okosan és egyúttal egyértelműen cselekszik. Viszont soha ne menjen a tanítvány „okosságból” olyan úton, amely összeegyeztethetetlen Jézus szavával. Soha ne igazoljon olyan utat, amely nem felel meg a „lelki okosság” követelményének. Egyedül az ige igazsága tanítja meg, hogy felismerje, mi az okos. Azonban sohasem lehet „okos” az, ha valamely emberi kilátás vagy remény kedvéért az igazságot a legcsekélyebb mértékben is elferdítik. Nem a helyzetről alkotott értékelésünk, hanem egyedül Isten igéjének igazsága mutatja meg, hogy mi az okos. Okos mindig csak egy lehet, megmaradni Isten igazságánál! Egyedül itt van az Isten hűségének és segítségének ígérete. Mindenkorra igaz, hogy a tanítvány számára mindig az a „legokosabb”, ha egyértelműen Isten igéjénél marad.

Az ige az emberek helyes ismeretével is ellátja a követeket. „Óvakodjatok az emberektől!” A tanítványoknak nem az emberektől való félelmet, nem gonosz bizalmatlanságot, minde-

nekelőtt nem embergyűlöletet, de nem is könnyelmű hiszékenységet – a minden emberben ott lévő jóba vetett hitet – kell tanúsítaniuk, hanem ige és ember, ember és ige viszonyának helyes ismeretét. Ha józanok ebben, akkor Jézus előzetes figyelmeztetését is képesek elhordozni; azt, hogy útjuk a szenvedés útja lesz az emberek között. Csodálatos erő van azonban elrejtve a tanítványok szenvedésében. Amíg a gonosztevő titokban szenved el a maga ítéletét, azalatt a tanítványokat a szenvedés útja fejedelmek és királyok elé viszi: „Énmiattam bizonyságot előttük és a pogányok előtt”. A szenvedés mutat rá az üzenetre. Mivel ez Isten terve és Jézus akarata, ezért a tanítványok a törvényszékek és trónok előtt erőt kapnak a felelősségrevonás órájában. Maga a Szentlélek támogatja, és teszi legyőzhetetlenné őket. „Olyan bölcsességet adok nektek, amely nek nem tud ellenállni, vagy ellene mondani egyetlen ellenfelet sem.” (Lk 21,15). Mivel a tanítványok a szenvedésben az igéné maradnak, ezért az ige is velük marad. A kieroszakolt vértanúságnak nem lenne ilyen ígérete, de az igével való szenvedésnek egészen biztosan.

A gyűlölet mindvégig megmarad Jézus követőinek szavával szemben. A városokra és házakra jövő minden meghasonlás miatt a tanítványokat mondják bűnösnek. Mindenki elítéli Jézus tanítványait mint a család szétrombolóit, a nép tévútra vezetőit, mint örült rajongókat és lázítókat. Most az elpártolás kísértése lép közel a tanítványokhoz. De a vég is közel van. Addig még a hűség, a kitartás, a ragaszkodás számít. Egyedül az üdvözül, aki mindvégig Jézusnál és igéjénél marad. Amikor azonban jön a vég, amikor az egész világon nyilvánvalóvá válik a Jézus és tanítványai iránti ellenségeskedés, akkor természetesen csak azután kell a követeknek egyik városból a másikba menekülniük, csak azért, hogy még szólhassák az ígét ott, ahol hallgatókra talál. Meneküléskor sem szakadnak el az igétől, hanem szilárdan kitartanak mellette.

A gyülekezet megőrizte számunkra a Jézus Krisztus közeli visszatéréséről szóló ígéretet abban a hitben, hogy az igaz. Teljesülése homályos, és nem jó itt emberi kiutakat keresni. Világos azonban, és számunkra ma csupán ez a fontos, hogy Jézus visszajövele gyorsan fog megtörténni. Jövelele biztosabb, mint az, hogy munkánkat az ő szolgálatában még befejezhettünk, biztosabb, mint a halálunk. Jézus követői mindebben pedig nem kaphatnak nagyobb vigaszt, mint azt a bizonyosságot, hogy szenvedéseikben Urukhoz hasonlíthatnak. Amilyen a Mester, olyan a tanítvány; amilyen az Úr, olyan a szolga. Ha Jézust ördögnek nevezik, mennyivel inkább házának szolgáit. Jézus így lesz velük, ők pedig mindenben Jézushoz hasonlóak lesznek.